

Kährlik on Eestis võõrliik, kes kujutab endast ohtu maaspesitsevate metsakanaliste üha kahanevale populatsioonile.

Tartu jahimehed osalevad Alam-Pedja looduskaitseprojekti

TEKST PAULI SAAG
FOTOD INGMAR MUUSIKUS

Tartu jahindusklubi loob nõu ja jõuga kaasa Alam-Pedja looduskaitsetöodes.

Kavas on hooldada pärandniite võimalikult keskkonnasõbralike võtetega, taastada ja parandada vee-elupaikaid, vee-elustiku elutingimusi ning muuta looduslikumaks märgalade vee-režiim. Jahindusklubi hoiab silma peal väikekiskjate ja kopra asurkondade ohjamisel ning tõrjub selliseid võõrliike nagu mink ja kährlik. Ka tuleb seirata selle tegevuse tulemuslikkust ja tulemusi avalikkusele tutvustada.

Nimelt on Tartu jahindusklubi projekti LIFE-SIP AdaptEST üks partnereid. Projekti üks eesmärke on leida

kliima- ja ressursisõbralikumaid lahendusi Alam-Pedja looduskaitseala kaitse-eesmärkide saavutamiseks ning nõnda tagada ka parim kohanemine kliimamuutusega. Projekti tulemustele tuginedes koostatakse kaitsealale uus kaitsekorralduskava järgnevakts kümneks aastaks.

Väikekiskjate püük

Ilmselt ei ole raske arvata, miks on jahimehed endale sellise ülesande võtnud. Jahimeeste vapilinnu metsise Tartule lähimad elupaigad on just Alam-Pedja looduskaitsealal. Alam-Pedja soid, luhtasid ja metsi

asustavad ka tedred, laanepüüd, rohunepid, metskurvitsad, tikutajad, kes on maaspesitsevad linnud ja nende kõigi „käsi“ käib praegu üsna kehvasti.

Ülikoolide ja keskkonnaagentuuri uuringud on näidanud, et üks peamisi põhjuseid elupaikade kao kõrval on kisklussurve. Nii nagu Eesti Jahimehes korduvalt tutvustatud Tartu ülikooli veetavas rannaniitude projektis (LIFE-IP projekt „Loodusrikas Eesti“, mille käigus taastatakse 20 rannaniitu, neist enamik Läänemaal ja Hiiumaal), on ka siin võtnud jahimehed nõuks aidata. Projekt näebki ette väikekiskjate püüki ja seiret Alam-Pedja kindlaks määratud piirkondades.

Samal ajal teeb riik sõltumatult LIFE projektist oma kava alusel kaitsealuste liikide (sh metsise) seiret. Kõigi projekti osaliste, jahimeeste, ornitoloogide ja looduse sõprade unistus on muidugi näha, kuidas kanaliste ja kurvitsaliste arvukus selle projekti ajal suurenema hakkab. Tõele au andes tuleb rahul olla sellegagi, kui arvukus enam väiksemaks ei muutu.

Kobrase arvukus kontrolli alla

Tähelepanelik lugeja kindlasti märkas, et juttu oli ka kobrase ohjamisest. Mis siis nendega, nemad ju metsiseid ei söö? Varasematel aastatel on kulutatud suuri summasid Alam-Pedja vooluveekogude seisundi, seejuures ennekõike kalade rändeteede ja kudealade parandamisele: avatud on vanajõgede suudmeid ja puhastatud ummistunud jõesänge. Kopralt teadupärast meeldib voolavale veele tamm ette panna, mis paraku nullib kalateadlaste jõupingutused. Seepärast tuleb jahimeestel ka kobrase arvukust kontrollida, et vesi saaks voolata, kala ujuda ja miljonid Euroopa

Kui inimene tahab endale meelepäraste liikide arvukust säilitada või suurendada, siis tuleb tegeleda nende vaenlastega.

maksimaksja taskust ühe poolveelise eluviisiga loomakese isepäisuse tõttu tulde ei lendaks.

Miks üldse näha vaeva sellise majandamise ehk aktiivse kaitsega? Suur osa jahimeestest muidugi mõistab seda, aga kordamine olevat tarkuse ema, sestap võib sellest ikkagi veel kord rääkida. Tähtsaim küsimus looduskaitse juures on kindlaks teha liikide käekäiku mõjutavad limiteerivad tegurid ehk n-ö madalaim tünnlaud. Võib ju mõne liigi jahiulukite nimekirjast kustutada ja tema muul viisil tapmise keelustada, aga kui see otseselt inimese käe läbi tekkinud suremus mõjutab tühist osa populatsioonist, pole sellisel kaitstel tõenäoliselt ka märkimisväärselt positiivset tulemust. Ajaloost on teada palju näiteid, kui kütmine või sihipärane hävitamine on viinud mõne loomaliigi kriitilisse seisu või lausa väljasuremiseni, aga ometi pole see ainus põhjus.

Palju räägitakse tänapäeval elupaikade kadumisest. See on tõesti suur ja laialt levinud probleem ning vajab kõrgendatud tähelepanu, kuid mõne vähe-leva arvukusega liigi korral tundub (vähemalt esmapilgul) eluruumi küllalt

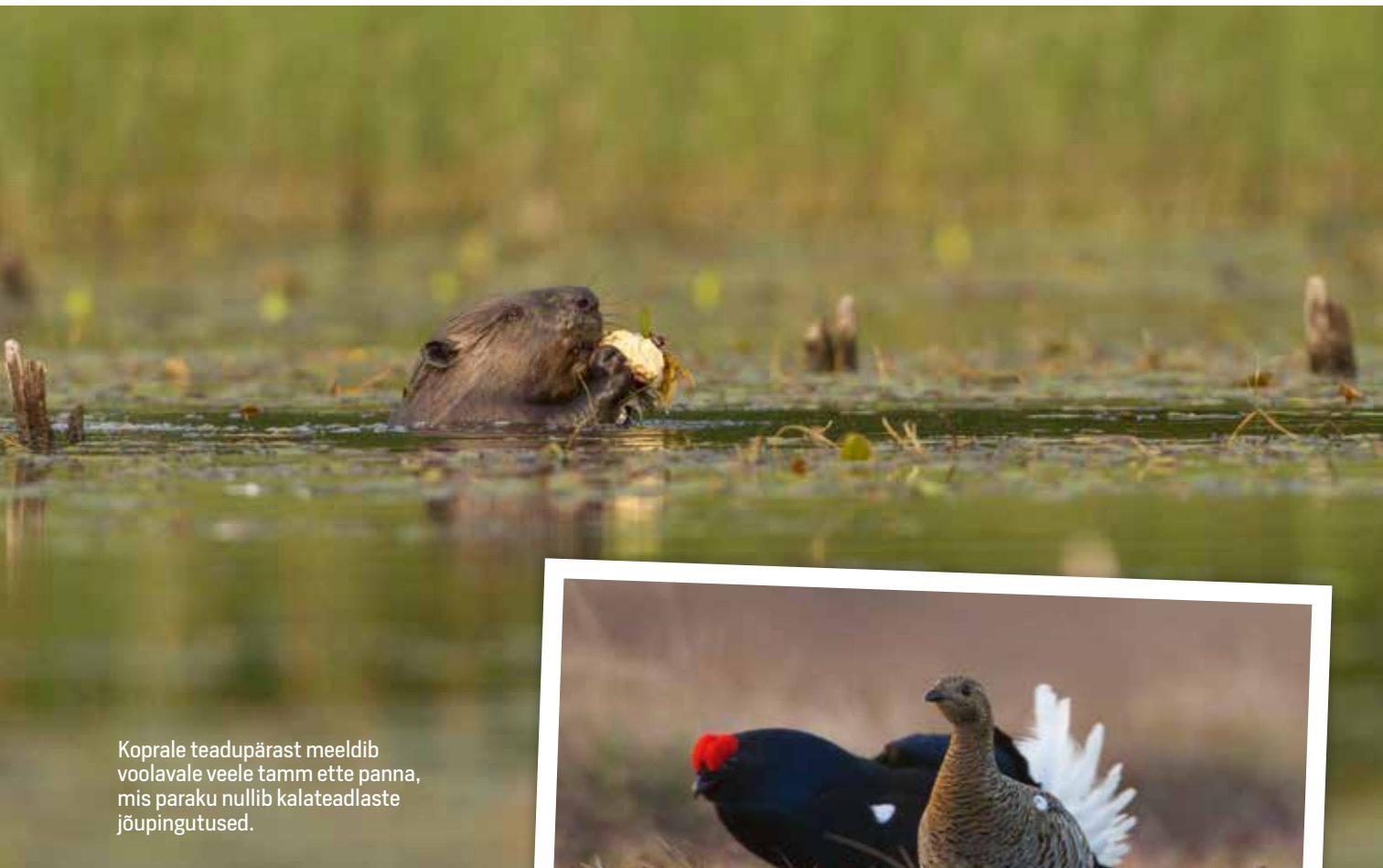
CFMOTO
ESTONIA

700CL-X Heritage

ENJOY THE MOMENT

~~6990€~~
5790€ -1200€

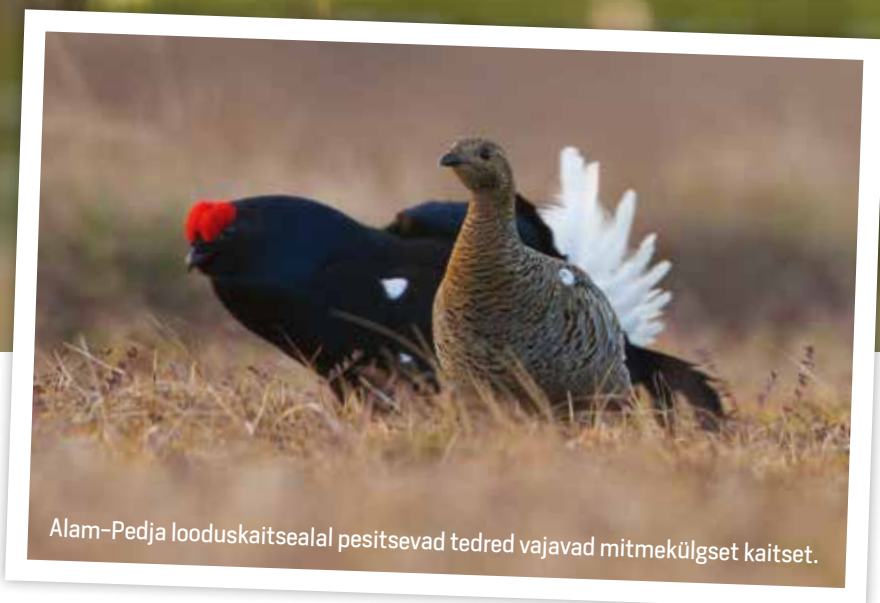
CFMOTO.EE

Kopralt teadupärast meeldib voolavale veele tamm ette panna, mis paraku nullib kalateadlaste jõupingutused.

olevat. Eluruumi jätkub, küttimine ei ohusta, aga arvukus ikka väheneb. Mis siis lahti on? Jahimeestel kibeleb ilmselt juba vastus keelel: äkki on muid vaenlasi (peale inimese) palju? Tõesti, näiteks kuulsal Mauritiuse hiidtuvi Dodo väljasuremise põhjuseks ei peeta mitte niivõrd üleühtimist, vaid pigem inimesega koos saarele saabunud rotte, kasse ja sigu, kes maapinnal pesitsenud linnu munad nahka panid. Sarnaseid näiteid on veelgi.

Jõuamegi selleni, et kui inimene tahab endale meelepäraste liikide arvukust säilitada või suurendada, siis tuleb tegeleda nende vaenlastega. Ammustel aegadel tegeleti sellega kampaania korras ja sageli tehti loodusele kasu asemel veelgi rohkem kahju (näiteks „kullisõjad“). Nüüd oleme õnneks vähemalt mõnest enda veast õppinud ja mõistame ette-

Alam-Pedja looduskaitsealal pesitsevad tedred vajavad mitmekülgselt kaitset.

vaatlikumalt ning läbimõeldumalt talitada, nii et oht head soovides halba teha on palju väiksem.

Eelmisel aastal käivitunud LIFE-SIP AdaptEST ehk strateegilise integreeritud projekti „Kliimamuutusega kohanemise tegevuse elluviimine Eestis“ peamine eesmärk on suurendada meie ühiskonna valmisolekut kliimamuutusega kohaneda, kaitses metsa ja veekogusid, kasutades säästlikult vett ning koostades nüüdisaegseid ilmaprognoosimudeleid ja kliimaprojektsioone.

Kliimaministeeriumi juhtimisel panustab eesmärkide saavutamisesse 17 partnerit. Projekt alles algas ja üle kaheksa aasta on veel minna, nii et tulemustest on vara rääkida, aga kindlasti hoiame avalikkust edusammudega kursis ka Eesti Jahimehe vahendusel. Huvilised saavad rohkem infot ja tegemistele kaasa elada projekti kodulehe vahendusel <https://www.lifeadaptest.ee>.

Artikkel on valminud projekti „Kliimamuutusega kohanemise tegevuse elluviimine Eestis“ (Implementation of national climate change adaptation activities in Estonia, LIFE21-IPC-EE-LIFE-SIP AdaptEst/101069566) raames, mida rahastavad Euroopa Liidu liikmesriikide keskkonnaprojektide kaasrahastamise programm LIFE ja Eesti riik. Euroopa Liit ega abiandvad asutused ei vastuta artikli info õigsuse ega sisu kasutamise eest. ☞

adaptest

Kaasrahastanud
Euroopa Liit